

iDienst: VMaaS

VerkeersManagement as a Service

Doel van de iDienst VerkeersManagement as a Service

De iDienst VMaaS is erop gericht om de doorstroming en veiligheid van het wegverkeer te optimaliseren. Een dienst die aan belang wint, nu de verkeersdrukke toeneemt. Op basis van prestatieafspraken waarborgt een private partij (voor het gehele netwerk, of een deel daarvan) aan een decentrale overheid:

- De beschikbaarheid van de infrastructuur.
- Een verbetering van de doorstroming.
- Een toename van de verkeersveiligheid.

Daarmee draagt het als een dienst afnemen van verkeersmanagement ook bij aan de leefbaarheid en de klanttevredenheid van de decentrale overheid. Maar belangrijker nog dan een beter imago is de efficiëntere inzet van de beschikbare financiële middelen.

Gemeenten, provincies en regio's worden regisseur

Decentrale overheden werken bij het realiseren van beleid steeds vaker samen met burgers en bedrijven, om gezamenlijk doelen te realiseren. De gemeente, provincie of regio wordt dan regisseur van beleid en uitvoering. Die rol vraagt om een herijking van de positie, om het durven loslaten, zodat zowel talenten in huis als externe partners kunnen excelleren. Zo'n transitie gaat niet van de ene dag op de andere. Daarom kennen de iDiensten een stappenplan, waarbij de samenwerking groeit in logische stappen, afgestemd op het karakter van decentrale overheden.

Hogere kwaliteit tegen lagere kosten

Gemeenten en provincies in Nederland monitoren en managen (vaar)wegen, bruggen en sluizen, tunnels en openbare ruimten nu vanuit ruim 150 locaties. Vanuit deze bediencentrales worden tunnels bewaakt, bruggen en sluizen (op afstand) bediend en wordt verkeersmanagement ingezet. Ook vindt hier centrale monitoring en aansturing plaats van stadstoegang en -beheer (cameratoezicht), parkeren en crowdmanagement. Bovenop de eenmalige investeringskosten zijn daarmee forse kosten gemoeid: jaarlijks besteden decentrale overheden zo'n € 200 miljoen aan deze 150 centrales, vooral aan de personele bezetting ervan.

Vanuit het breed gedragen inzicht dat het beter en goedkoper kan, is het landelijk programma iCentrale opgezet. In een iCentrale worden activiteiten slim gecombineerd en geïntegreerd. In samenwerking tussen gemeenten, provincies en private partijen en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat zijn diverse iDiensten ontwikkeld en beproefd. Vanuit een afgestemde rolverdeling tussen publieke en private partijen kunnen decentrale overheden de activiteiten rond bediencentrales nu afnemen als dienst, in de vorm van een abonnement. Zo bieden moderne technologie en specialistische kennis een hogere efficiency tegen lagere kosten. Doordat de iDiensten landelijk worden aangeboden, kunnen de ontwikkelde systemen, applicaties, data en personeel worden ingezet voor meerdere domeinen tegelijk en/of voor meerdere decentrale overheden. Dit schaalvoordeel verlaagt de kosten voor een individuele decentrale overheid fors. Verkeersmanagement wordt dus een iDienst: VMaaS VerkeersManagement as a Service.

Voor gemeenten, provincies en regio's met of zonder eigen centrale

De iDienst VMaaS is zowel beschikbaar voor decentrale overheden met een eigen centrale, als voor overheden zonder zo'n eigen bediencentrale.

Als er een eigen centrale is, dan kan deze iDienst worden uitgevoerd met de bestaande bediensystemen, techniek en/of databronnen op locatie in uw bediencentrale. Optioneel is ook bediening op afstand bij de private partij mogelijk. Heeft de decentrale overheid geen eigen bediencentrale, dan worden de bediensystemen en/of databronnen door de private partij geleverd. Indien bediening op afstand van een bepaalde brug of sluis tijdelijk niet mogelijk is, wordt de bediening lokaal overgenomen.

Schaalbaar en variabel

Bovendien is de iDienst VMaaS schaalbaar. Het is dus mogelijk om op te schalen en deze iDienst af te nemen samen met andere (aangrenzende) decentrale overheden voor het regionale verkeerswegennet. Maar ook afschalen is mogelijk, bijvoorbeeld voor deelnetwerken of tijdelijke inzet bij wegwerkzaamheden.

De diensten met betrekking tot verkeersmanagement kunnen variëren. Zo kan een dienstverlener worden gevraagd om met het uitvoeren van de dienst de strategische (beleids)doelen van de decentrale overheid te realiseren. Afrekening vindt dan plaats op basis van de geleverde prestatie. Dit betreft meestal het permanente 24/7 beheer van een geheel wegennet. Maar de iDienst VMaaS kan ook afgebakend zijn, zowel qua locatie als in tijd. Zo kan het gaan om één specifieke locatie, bijvoorbeeld bij wegwerkzaamheden. Of VMaaS wordt ingezet voor een beperkte periode, bijvoorbeeld de vakantieperiode, weekenden of nachten (zogeheten 'peak shaving') of voor het opvangen van (tijdelijke) onderbezetting, waarbij de dienstverlener tijdelijk bedienacties overneemt van de door een decentrale overheid zelf bemande centrale. Voorbeelden van diensten op operationeel niveau zijn: het bedienen van netwerkmanagementsystemen (op afstand of in de bestaande centrale van de decentrale overheid), het leveren van gekwalificeerde operators, en het opleiden van bedienend personeel.

Inzichtelijke kosten abonnement

Bij het kiezen voor de iDienst VMaaS neemt u als decentrale overheid dus een 'abonnement' bij een private partij voor het leveren van verkeersmanagementdiensten. De afrekening daarvan kan plaatsvinden op basis van:

- Uren en bezetting (operationeel).
- Prestaties, met KPI's, zoals doorstroming en wachttijden (strategisch).

Uiteraard zijn combinaties mogelijk.

Landelijke standaarden onderlijnen de kwaliteit

De iDiensten zijn gebaseerd op een aantal landelijke standaarden. Deskundigen van overheden en bedrijven hebben deze standaarden samen ontwikkeld. CROW heeft deze standaarden laten toetsen en omgezet in CROW-publicaties. Het gebruik van deze landelijke afspraken biedt overheden en bedrijven de zekerheid dat de daarop gebaseerde iDiensten kwalitatief goed en betrouwbaar zijn, goed aansluiten op elkaar, en onderling uitwisselbaar zijn. De beschikbare landelijke CROW-standaarden zijn:

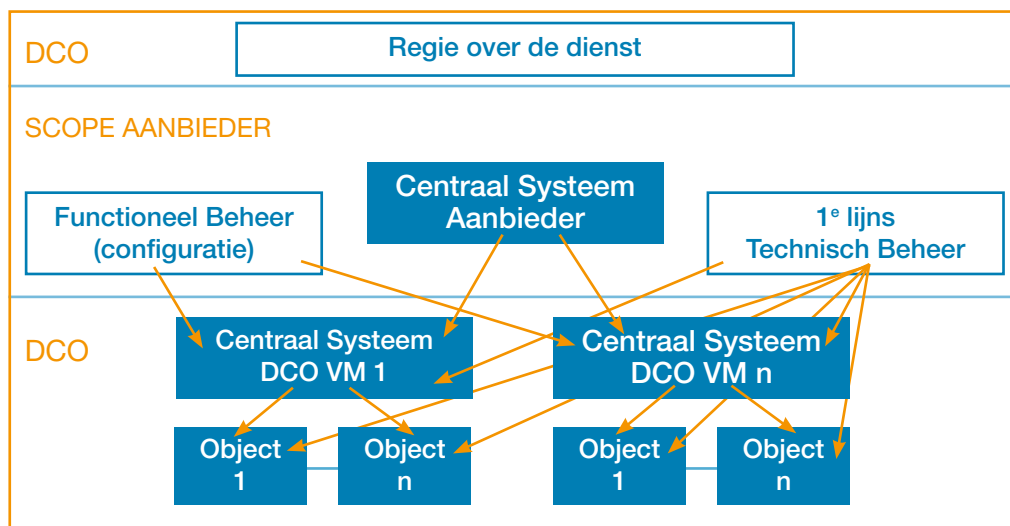
- iBedienfilosofie
- Koppelvlakken
- Blauwdruk architectuur
- Samenhang koppelvlakken en blauwdruk
- Veiligheidskaders
- Machinerichtlijn in relatie tot bruggen en sluizen
- Tunnelveiligheid in relatie tot multidomeincentrale
- Stappenplan implementatie BIO IA
- Stappenplan afnemen iDiensten

Scope van de iDienst

In alle gevallen verzorgt een private partij de uitvoeringsorganisatie. Met het inzetten van een eigen bediencentrale en eigen mensen worden de topdoelen van de decentrale overheid eenvoudiger en helderder gerealiseerd. De mate waarin de topdoelen zijn behaald en de operationele performance kunnen onderdeel vormen van de financiële afspraken met de aanbieder van de iDienst.

De private partij vult alle lagen uit de keten in, met uitzondering van de Objecten en het Functioneel en Technisch Beheer daarvan. Voor Externe Systemen en Objecten wordt het eerstelijns Technisch Beheer ingevuld. Voor de Externe systemen wordt functioneel Beheer ingevuld, voor zover dit het configureren van functionaliteit betreft (bijvoorbeeld parameters in regelalgoritmen of regelscenario's voor verkeersmanagement).

Bij de iDienst VMaaS voert een private partij voor een gemeente, provincie of regio verkeersmanagementwerkzaamheden uit als dienstverlening. Dat betekent:

- Het inzetten van gekwalificeerd personeel en bediening op alle niveaus.
- Er worden geen producten of intellectuele eigendommen aan de decentrale overheid geleverd.
- Data van de voorgenomen en daadwerkelijke inzet worden aan de decentrale overheid beschikbaar gesteld (zoals het inzetten van regelscenario's bij verkeersmanagement, teksten op DRIP's).
- Actuele verkeersinformatie wordt niet alleen verstrekt aan weggebruikers, maar wordt ook benut voor data-analyse. Dit stimuleert het voortdurend verbeteren.

Wat de decentrale overheid aanlevert of zelf verzorgt

- Systemen en data. Wanneer die, bijvoorbeeld bij een decentrale overheid zonder eigen centrale, niet aanwezig zijn, dan kan de private partij hierin uiteraard voorzien.
- Mogelijke koppelvlakken naar actuatoren op straat (DRIP's, VRI).
- Een afgestemd mandaat over de verantwoordelijkheden van de private dienstverlener en de mate van vrijheid in de wijze waarop de dienstverlening wordt uitgevoerd.

Live praktijktest

De iDienst VMaaS heeft een uitgebreide praktijktest met glans doorstaan. De test betrof een incident in de Waterwolf tunnel in de provincie Noord-Holland. Doordat de operator in de bedieningcentrale in Hoofddorp prioriteit moest geven aan het tunnelmanagement, kon deze niet gelijktijdig verkeersmanagementtaken uitvoeren. Aangezien er tegelijkertijd een groot event in Amsterdam plaatsvond, zouden er aanzienlijke files ontstaan voor de weggebruikers in de regio. In deze live testsituatie heeft een (private) bedieningcentrale in Schiedam de verkeersmanagementtaken opgepakt. De overall netwerkcoördinatietaken werden geleverd door een netwerkcoördinator vanuit een andere (private) bedieningcentrale in Utrecht.

Onderdeel van een samenhangend pakket van iDiensten

De iDienst VMaaS maakt deel uit van een pakket van 19 iDiensten voor decentrale overheden, die publiek-privaat zijn ontwikkeld in samenwerking tussen gemeenten, provincies en private partijen in het landelijk programma iCentrale. De iDiensten zijn beproefd in de praktijk, en zijn door middel van peer review nog bestendiger gemaakt. Alle iDiensten kennen meerdere concurrerende aanbieders, zodat decentrale overheden voor elke iDienst meerdere keuzes hebben.

Voor meer informatie

www.iCentrale.nl
www.iDiensten.nl